

Regeringskansliet (Försvarsdepartementet)
och sändlista

Ert tjänsteställe, handläggare

Fö/MFI, Johan Appelberg

Vårt tjänsteställe, handläggare

PERSS, överste Peter Öberg, 08-788 78 43

Ert datum

2010-06-10

Vårt föregående datum

Er beteckning

Fö2010/1074/MFI

Vår föregående beteckning

Svar på uppgift 1 enligt Regeringsbeslut 20 angående en samlad veteransoldatpolitik

(1 bilaga och 6 bifogade underlag)

Regeringens uppgift till Försvarsmakten

Denna skrivelse är Försvarsmaktens svar på uppgift 1 i Regeringens beslut nummer 20, 2010-06-10, angående uppdraget att genomföra en samlad veteransoldatpolitik.

Uppgiften:

- Försvarsmakten ska enligt 14 § förordningen (2010:000) om Försvarsmaktens personal vid internationella militära insatser ha en handlingsplan för arbetet med anhörig- och familjefrågor. Försvarsmakten ska redovisa en sådan handlingsplan; en anhörig- och familjepolicy.

Bakgrund

Riksdagen beslutade i juni 2009 om en ny inriktning för det militära försvaret i enlighet med regeringens försvarspolitiska inriktningsproposition Ett användbart försvar (prop. 2008/09:140, bet. 2008/09:FöU10, rskr. 2008/09:292). Beslutet innebär förändringar på flera viktiga områden för att skapa ett användbart och tillgängligt försvar. Bland annat ska insatsförbanden bestå av stående och kontrakterade förband som ska vara användbara för insatser i Sverige, i närområdet och utanför närområdet.

Försvarsmaktens internationella verksamhet är i dag omfattande och har en stor spännvidd. Den innefattar bland annat enskilda officerares deltagande i kursverksamhet, svensk representation med försvarsattachéer, tillhandahållande av militära observatörer och rådgivare samt deltagande med enskilda officerare eller förband i gemensamma övningar eller i fredsfrämjande internationella militära insatser.

()

Den ökade användbarheten och tillgängligheten och de internationella insatserna i det nya försvaret med stående och kontrakterade förband får bland annat som följd att fokus i verksamheten delvis förflyttas från utbildning och beredskap till komplexa internationella militära insatser. Detta ställer nya krav på Försvarsmakten och dess personal samt deras anhöriga. Det understryker också vikten av att personalen och dess anhöriga omhändertas på bästa sätt före, under och efter insatser nationellt och internationellt.

Riksdag och regering har uttalat att Sverige fortsatt ska ha höga ambitioner när det gäller deltagande i fredsfrämjande verksamhet. Det innebär att antalet personer som deltar kommer att vara stort. Deltagande i internationella militära insatser medför risker. Stödet till Försvarsmaktens personal utgår från en helhetssyn som inkluderar rekrytering, utbildning och förberedelser inför insatsen, stöd och åtgärder under insatsen, omhändertagande samt stöd och eventuell rehabilitering efter insatsen. Också stödet till de anhöriga, särskilt barnen, utgör en viktig del i denna helhetssyn.

De anhöriga är av stor betydelse för den internationella insatsen. Kontaktpersoner inom myndigheten ska ge de anhöriga stöd och hjälp. Stödåtgärder ska inte kunna påräknas bara när den anhörige soldaten skadas eller förolyckas utan även i andra situationer. Möjligheterna till kontakt mellan soldaten i fält eller till sjöss och dennes anhöriga ska möjliggöras. Särskilda informationssatsningar ska finnas för barn.

Försvarsmaktens redovisning

Försvarsmakten ska enligt 14 § förordningen (2010:651) om Försvarsmaktens personal vid internationella militära insatser ha en handlingsplan för arbetet med anhörig- och familjefrågor. Försvarsmakten ska dessutom redovisa en sådan handlingsplan; en anhörig- och familjepolicy.

Före insats är behovet av *information* stort för soldaten och dennes anhöriga. Detta gäller inte minst de som åker ut för första gången. Särskilda informationssatsningar ska göras riktat till barn och föräldrar. Under insatsen är behovet av *kontakt* stort för soldaten och dennes anhöriga. Att under långa perioder inte kunna träffas sätter relationer på prov. Efter insatsen är behovet av *stöd* och eventuell rehabilitering eller andra åtgärder olika beroende på soldaten och dennes anhöriga särskilda behov.

Försvarsmakten har sedan ovanstående förordning och regeringsbeslut trätt i kraft arbetat med att utveckla stödet till de anhöriga. Detta har bland annat resulterat i att en ny instruktion för stöd till anhöriga tagits fram. Denna instruktion reglerar hur stödet till de anhöriga ska utvecklas och hanteras i Försvarsmakten på såväl lokal som central nivå. Instruktionen bifogas denna skrivelse.

Ett flertal olika informationsfoldrar och böcker har också tagits fram. Det är bland annat "Försvarsmaktens guide till anhöriga", "Försvarsmaktens guide till par" samt "Försvarsmaktens guide till dig som har barn". Dessutom har Försvarsmakten tagit fram informationsmateriel som föräldrar kan lämna till andra vuxna som kommer i kontakt med barnet, till exempel lärare, pedagoger och fritidsledare. För barn har också boken "Insatsen går till ..." tagits fram.

På lokal och central nivå har dessutom kontaktpersoner för anhöriga utsetts som ska ge de anhöriga stöd och hjälp. Utbildning av dessa har påbörjats och det tidigare redovisade informationsmaterialet och instruktionen ger stöd och anvisningar för deras arbete med de anhöriga.

Ett mer detaljerat svar på uppgift 1 enligt regeringens beslut lämnas i bilaga 1.

./1

----- o 0 o -----

Försvarsmaktens redovisning och handlingsplan för stöd till anhöriga har varit föremål för samverkan med arbetstagarorganisationerna enligt avtal för samverkan och utveckling. Samverkan har avslutats i enighet.

Beslut i detta ärende har fattats av general Sverker Göranson. I den slutliga beredningen av ärendet har deltagit personaldirektören Per-Olof Stålesjö, avdelningsdirektör Per-Erik Gyllestad och Maria Jonsson Assander och som föredragande överste Peter Öberg.

Sverker Göranson

Peter Öberg

Bilagor

Bilaga 1: Svar på uppgift 1 i regeringsbeslut 20, 2010-06-10 (Fö2010/1074/MFI)

Bifogat underlag

Försvarsmaktens instruktion för anhörigstöd (2010-09-28, bet 16 502:62986)

Försvarsmaktens guide för anhörig

Försvarsmaktens guide till par (slutligt utkast – ej fastställd)

Försvarsmaktens guide till dig som har barn (slutligt utkast – ej fastställd)

Försvarsmaktens informationsmateriel till lärare/pedagoger/fritidsledare

Försvarsmaktens arbetsbok för familjer med barn – Insatsen går till ...

Övrigt underlag

www.forsvarsmakten.se/anhorig

Sändlista

Regeringen (Försvarsdepartementet) 2 ex

Inom HKV som orientering (inget bifogat underlag – hämtas på FM hemsida)

C LEDS

LEDS LED Samo

LEDS UTV

LEDS PLANEK

C INSATS

INS SFL

INS ERF ANA

INS J1

ATS

MTS

FTS

C PROD

PROD ARMÉ

PROD MARIN

PROD FLYG

PROD LED

PROD LOG

PROD FÖRB

C MUST

PERSDIR

GL

Som orientering (inget bifogat underlag – hämtas på FM hemsida)

LG, I 19, K 3, P 4, P 7, A 9, Lv 6, Ing 2, LedR, TrängR,

1. ubflj, 3. sjöstriflj, 4. sjöstriflj, Amf 1, MarinB,

F 7, F 17, F 21, Hkpflj,

FMLOG, FMTM,

MHS K, MHS H, MSS, SSS, LSS, HvSS, FMTS, SWEDEC, SkyddC, FMUnd-
SäkC, FM HRC, FömedC

OFR/O FM

OFR/S

SACO Försvar

SEKO Försvar

Svenska försvarsutbildningsförbundet

Insatsingenjörernas riksförbund

Flygvapenfrivilligas riksförbund

Frivilliga automobilkårens riksförbund

Frivilliga flygkåren

Frivilliga motorcykelkårens riksförbund
Frivilliga radioorganisationen
Svenska skyttesportförbundet
Försvarets personaltjänstförbund
Svenska blå stjärnan
Svenska röda korset
Riksförbundet Sveriges lottakårer
Sjövärnskårens riksförbund
Svenska brukshundklubben
Svenska fallskärmsförbundet
Svenska pistolskytteförbundet
Sveriges civilförsvarfsförbund
Sveriges kvinnliga bilkårers Riksförbund
Allmänna Försvarfsöreningen
Folk och Försvar
Frivilliga Försvarfsorganisationernas Samarbetskommitté
Svenska Soldathemsförbundet
Sveriges Militära Kamratföreningars Riksförbund
Fredsbaskarna Sverige (jens@forsvarsutbildarna.se)
Invidzonen (c/o Cecilia Karlsson, Kungsholmsstrand 159, 112 48 Stockholm)
Stiftelsen Jesper Lindbloms Minne (info@jespersminne.se)

Försvarsmaktens redovisning avseende sammanhållen planering anhörigstöd

Referenser

- ✓ Veteransoldatutredningen (SOU 2008:91)
- ✓ Proposition (2009/10:160) Modern personalförsörjning för ett användbart försvar
- ✓ Lag (2010:449) om Försvarsmaktens personal vid internationella militära insatser
- ✓ Förordning (2010:651) om Försvarsmaktens personal vid internationella militära insatser
- ✓ Regeringsbeslut 20 (2010-06-10, Fö2010/1074/MFI)
- ✓ Försvarsmaktens ArbO FFS (2010:9)

1. Inledning

Försvarsmakten ska enligt 14 § förordningen (2010:651) om Försvarsmaktens personal vid internationella militära insatser ha en handlingsplan för arbetet med anhörig- och familjefrågor. Försvarsmakten ska, enligt regeringsbeslut 20, redovisa en sådan handlingsplan; en anhörig- och familjepolicy.

I likhet med Veteransoldatutredningen har regeringen i proposition 2009/10:160 identifierat vissa behov som är av särskild betydelse när det gäller en samlad svensk veteransoldatpolitik. Före insats är behovet av *information* stort både för soldaten och dennes anhöriga. Detta gäller inte minst de som åker ut för första gången. Särskilda informationssatsningar ska göras riktat till barn och föräldrar.

Regeringen påtalar även vikten av att soldatens behov av att kunna ha *kontakt* med sina anhöriga även under själva insatsen utomlands, och vice versa. Att under långa perioder inte kunna träffas sätter relationer på prov.

Regeringen skriver i proposition 2009/10 att det ska finnas kontaktpersoner för anhöriga inom myndigheten som ska ge de anhöriga stöd och hjälp. Stödåtgärder ska inte kunna påräknas bara när den anhörige soldaten skadas eller förolyckas utan även i andra situationer.

Vidare menar regeringen att enskilda organisationer till stöd för anhöriga ska kunna få ekonomiskt stöd för sitt arbete.

I regeringsbeslut 20 anmodas Försvarsmakten att redovisa en handlingsplan för det sammanhållna arbetet med anhöriga.

()

1.1 Försvarsmaktens inriktning för anhörigstödet

Den anställde i Försvarsmakten har ett ansvar gentemot sina anhöriga. Att tjänstgöra inom ett internationellt insatsförband, eller att inneha en befattning där det förväntas, krävs, eller kommer att krävas internationell tjänstgöring, är både ett arbetsgivarbeslut (Försvarsmakten) och ett individuellt beslut (anställning i Försvarsmakten innebär internationell tjänstgörings skyldighet) och därmed också ett familjebeslut. Tjänstgöring i internationella insatsförband innebär många gånger en påfrestning på den anställdes anhöriga, i synnerhet den närmaste familjen med vilka man delar en vardag. Det är i första hand den anställde som ska ta ansvaret för den eventuella påverkan anställningen i Försvarsmakten och den internationella tjänstgöringen kan komma att få på de anhöriga.

De anhörigas inställning är många gånger en förutsättning för individens tjänstgöring, i synnerhet för de anställda som har barn. Försvarsmakten ska genom olika åtgärder möjliggöra kombinationen karriär inom myndigheten och familjeliv. Försvarsmakten ska vara en bra arbetsgivare och stödet till de anställda och dess anhöriga är en viktig fråga.

Försvarsmaktens ska möjliggöra kommunikation mellan den anställde i insatsområdet och de anhöriga. På Försvarsmaktens webbplats ska det finnas uppdaterad information att tillgå som är till stöd och hjälp inför, under och efter insatsen samt vilka riktlinjer, handlingsplaner som gäller för olika situationer som kan uppkomma till exempel vid dödsfall, skador, behov av anhörigstöd.

Försvarsmakten anordnar särskilda informationsträffar för anhöriga. Vid förbanden finns kontaktpersoner för anhöriga som kan ge stöd och vägledning. Ett särskilt viktigt område är hur man kan förbereda sig inför en internationell tjänstgöring och hur det påverkar barn. Försvarsmakten har dessutom ett extra skyddsnät för anhöriga som av olika skäl behöver psykosocialt stöd eller rådgivning under tjänstgöringen bland annat genom ett avtal med Svenska Soldathemsförbundet.-

Vid dödsfall, olycka eller sjukdom hos den anställde meddelas de närmast anhöriga om detta på ett värdigt sätt genom Försvarsmaktens försorg och erbjudas där efter stöd i enlighet med vad lagstiftningen förordar. Närmast anhöriga erbjuds i samband med denna vägledning vad gäller försäkringar samt i kontakten med andra myndigheter. De skall dessutom göras delaktiga i en eventuell rehabiliteringsprocess om den anställde så önskar.

För att det skall vara enkelt för anhöriga att komma i kontakt med representant för Försvarsmakten inrättas en central anhörigansvarig som är sammanhållande för anhörigstödet inom Försvarsmakten. På lokal nivå (organisationsenhet) inrättas kontaktpersoner för anhöriga. I insatsförbanden utses även anhörigofficer.

Försvarsmakten ska stödja och samarbeta med utvalda organisationer som har engagerat sig i stöd till anhöriga.

1.2 Allmänt

Grunden för anhörigstödet är Försvarsmaktens instruktion för anhörigstöd. Den utgör styrdokument för den centrala anhörigansvarige, för lokal kontaktperson samt för anhörigofficer i insatsförband. Instruktionen beskriver hur det sammanhållna arbetet ska gå till, vem som har vilket ansvar och på vilket sätt stöd till anhöriga ska ges. Benämningen ”instruktion” följer Försvarsmaktens interna arbetsordning (FFS 2010:9) för att få till en tvingande bestämmelse som utges inom särskilt sakområde. En ”policy” är för Försvarsmakten någonting som kraftigt begränsas i omfattning och är därför inte lämpligt att använda i detta sammanhang. Det är Försvarsmaktens uppfattning att Försvarsmaktens instruktion för anhörigstöd uppfyller de krav som regeringen ställer på en sammanhållen planering eller anhörig- och familjepolicy.

Stödet till de insatta insatsförbandens anhöriga är i allra högsta grad en försvarsmaktsgemensam fråga som sammanhålls centralt genom denna instruktion och genom rutinbeskrivningar som tas fram av centralt placerad anhörigansvarig.

1.3 Bakgrund

Försvarsmakten har sedan länge medverkat i internationella insatser. Insatserna har förändrats från fredsstödjande till fredsskapande. Omfattningen har också ökat och bedöms fortsatt komma att öka. Även förutsättningarna för deltagande har förändrats. I Försvarsmakten kommer nationella och internationella insatser att vara en naturlig del vilket innebär flera insatser för de anställda jämfört med tidigare. Dessa kommer att varvas med återhämningsperioder. I den nya insatsorganisationen ställer tjänstgörings- och insatsfrekvensen stora krav på förbandet, de anställda och även de anhöriga genom att fler individer gör fler insatser. De anställda skall inte bara återhämta sig efter sin nationella och internationella tjänstgöring utan dessutom göras redo inför nästa insats.

Försvarsmaktens ambition är att attrahera och rekrytera personal samt behålla den personal som behövs för uppgifterna. Med den vetskapen blir det viktigt att även skapa förutsättningar för individen att kombinera familjeliv och verksamhetsutövning med karriärmöjligheter. En av Försvarsmaktens större utmaningar är att rekrytera den personal som krävs för att bemanna insatsorganisationen, vilket innebär att det är viktigt att vara en attraktiv arbetsgivare. Även individer i familjebildande ålder ska kunna känna intresse inför en anställning i Försvarsmakten och de som redan är anställda måste vilja stanna kvar, även efter eventuella krav på tjänstgöring i internationellt insatta insatsförband.

Behovet av information till och mellan anhöriga är av stor betydelse, särskilt efterfrågas information om barns reaktioner. Många anhöriga uppger att de saknar någon att kontakta. Veteransoldatutredningen (SOU 2008:91) samt regeringens proposition 2009/10:160 och den nya lagstiftningen ställer krav på att Försvarsmakten utvecklar sitt anhörigstöd. Försvarsmakten har tagit fasta på de olika förslag som finns i utredningen och kombinerat dessa med redan kända fakta, erfarenheter från egen organisation samt synpunkter från externa intresseorganisationer samt arbetstagarorganisationerna.

1.4 Syfte

Syftet med stödet till de anhöriga är att Försvarsmakten ska vara en arbetsgivare som stödjer de anhöriga vid insatser vilket ger trygghet och bidrar till säkerheten vid insatsen. Om det uppkommer problem på hemmafronten eller om kontakten mellan den anställde och dennes anhöriga inte fungerar kan detta få konsekvenser för det insatta insatsförbandet. Försvarsmakten hoppas kunna nå framgång i att stödja den anställde och dennes anhöriga i att tillsammans förbereda sig inför en internationell tjänstgöring så att eventuella kommande påfrestningar minimeras. Genom att stödja förberedelser inom familjer så kan också stressen hos såväl den anställde som den anhörige minska. Försvarsmaktens information till anhöriga, stödåtgärder och kontaktpersoner syftar till att stärka och förbereda den anställde och dennes anhöriga.

2. Det nya anhörigstödet

2.1 Allmänt

Resultatet av ett utvecklat anhörigstöd är bland annat Försvarsmaktens instruktion för anhörigstöd och ett omfattande informationsmaterial. Grunden är inrättandet av en central anhörigansvarig samt lokala anhörigansvariga (och kontaktpersoner) för anhöriga. Instruktionen är också en tydlig styrning av ansvar och uppgifter. Dessutom innebär åtgärderna i instruktionen en ambitionshöjning vad gäller det faktiska utbudet av stödåtgärder, tillgänglighet och kommunikation. Från och med 2011 ska hela konceptet vara fullt operativt, men det har implementerats löpande under 2010.

Avstamp i utvecklingen och framtagandet av instruktionen har skett med utgångspunkt i den nya lagstiftningen (lag [2010:449] respektive förordning [2010:651] om Försvarsmaktens personal vid internationella militära insatser, samt regeringens proposition 2009/10:160 och även Veteransoldatutredningens slutbetänkande; SOU 2008:91). Dessutom har synpunkter inhämtats i samband med ett av HKV anordnat seminarium för anhörigfrågor, från Officersförbundets undersökning 2008 "Hela familjen gör internationell tjänstgöring" samt från FHS studie från 2008 "Vi borde också få medalj" av Louise Weibull. Till viss del har underlag också hämtats från andra nationer, främst Norge, Danmark samt Kanada.

2.2 Det nya anhörigstödetets olika delar

Det nya anhörigstödet kan i huvudsak delas upp på följande sätt:

- Informationsstöd genom bland annat webbplats, foldrar, barnbok, brev och träffar.
- Utökning av psykosocialt stöd i vardagen genom bland annat samtalsstöd, familjerådgivning och relationskurser (PREP).
- Inrättande av central respektive lokal anhörigansvarig.

2.3 Mål anhörigstöd 2010

- Försvarsmakten ska bättre kommunicera vad anhörigstöd är och vilket ansvar som ligger på den anställde respektive arbetsgivaren
- Försvarsmakten ska ha en tydlig central kontaktyta som sammanhåller anhörigstödet
- Försvarsmakten ska ha lokala anhörigansvariga (kontaktperson)
- Försvarsmakten ska ha anhörigofficer i insatsförbanden
- Försvarsmakten ska ha en webbplats riktad mot anhöriga
- Försvarsmakten ska ta fram informationsmateriel för olika ändamål riktade mot anhöriga
- Försvarsmakten ska höja ambitionen med vilket stöd som erbjuds de anhöriga

2.4 Inrättande av ny befattning: Anhörigansvarig

En stor framgångsfaktor i att kunna implementera instruktionen, driva frågan och samverka med alla berörda över tiden är att det finns en sammanhållande funktion, benämns anhörigansvarig. Anhörigansvarig är placerad på FM HRC och har bemannats.

2.5 Inrättande av nya tillikabefattningar

För att kunna bedriva ett lokalt anhörigstöd inrättas en tillikabefattning på organisationsenheterna som benämns lokal kontaktperson för anhöriga. De lokala kontaktpersonernas uppdrag regleras även i årliga uppdrag till förbanden. Under 2010 har central anhörigansvarig genomfört utbildningstillfälle med dessa.

I insatsförbandet inrättas en tillikabefattning som benämns anhörigofficer för att sammanhålla insatsförbandets information till anhöriga.

2.6 Utveckling av informationsstöd

Brister som har framkommit dels genom internt erfarenhetsutbyte, men även genom inhämtning av åsikter från externa intresseorganisationer samt från arbetstagarorganisationer är att webbplatsen inte uppfyller de grundläggande behoven av

information hos anhöriga. Dessutom finns det starka indikationer på att informationsbehovet är som störst före en insats, varför fokus har lagts på förberedelser inför insats.

Utveckling av informationsstöd har pågått i ett särskilt projekt under 2010 som har resulterat i en uppdaterad webbplats, nytt informationsmateriel samt framtagandet av en förberedande informationsträff för anställda och anhöriga.

Informationsmaterialet består av en allmän folder ”FM guide till anhöriga”, en folder som riktar sig till anställda som lever i en relation ”FM guide till par”, samt en folder som behandlar barn och barns reaktioner ”FM guide till dig som har barn”. Dessutom har FM tagit fram informationsmateriel som föräldern kan lämna till andra vuxna som kommer i kontakt med barnet, t.ex. lärare/pedagoger/ fritidsledare etc.

Från den danska försvarsmakten har en arbetsbok riktad mot familjer med barn att upphandlats, översatts och bearbetats (boken heter Insatsen går till...). Boken är en slags ”pyssebok” med pedagogiska verktyg som kan användas av barnfamiljen för att få råd och tips i att hantera oro och saknad. Boken är framtagen i tryckt format och i digitalt form på webbplatsen.

2.7 Utökning av stödinterventioner

Under 2010 har Försvarsmakten påbörjat utökning av möjligheterna till stöd för anhöriga som har särskilda behov av detta. Stödet består av bl.a. samtal eller rådgivning och kommer i huvudsak att tillgodoses genom externa aktörer. Det är framförallt SSHF som tillhandahåller professionellt psykosocialt stöd genom Vårsta kriscentrum och Ersta diakoni.

Dessutom erbjuds anställda som ska tjänstgöra i en internationell insats att tillsammans med sin partner genomföra en s.k. PREP-kurs (Prevention and Relationship Enhancement Program). Kursen syftar till att ge verktyg för att underlätta kommunikationen och stärka relationen i samband med de påfrestningar på förhållandet som en internationell tjänstgöring kan medföra.

2.8 Tillgång till anhörignätverk

Genom ekonomiskt stöd till Invidzonen ska anhörigas behov av att nätverka och komma i kontakt med andra anhöriga tillgodoses. Det är viktigt att uppmuntra en organisation som drivs av anhöriga för anhöriga. Det behovet varken kan eller ska Försvarsmakten hantera utan bör skötas av de anhöriga själva. Invidzonen har erhållit ekonomiskt stöd under 2010 och för 2011 har en särskild överenskommelse tecknats.

2.8 Utredning av möjlighet till förbättrad kommunikation från insatsområdet

Under 2011 kommer Försvarsmakten påbörja utredning för att se om det går att möjliggöra en förbättring av kommunikationsvägarna mellan den anställda i insatsområdet och de anhöriga på hemmaplan.

2.9 Samarbete och utbyte med Danmark och Norge

Under 2011 kommer Sverige att delta i av Norge anordnad Workshop kring anhörigstödsfrågor och omhändertagande. Samarbetet inriktas på att utbyta erfarenheter och diskutera aktuellt forskningsläge.

3. Vidareutveckling anhörigstöd från 2011

3.1 Allmänt

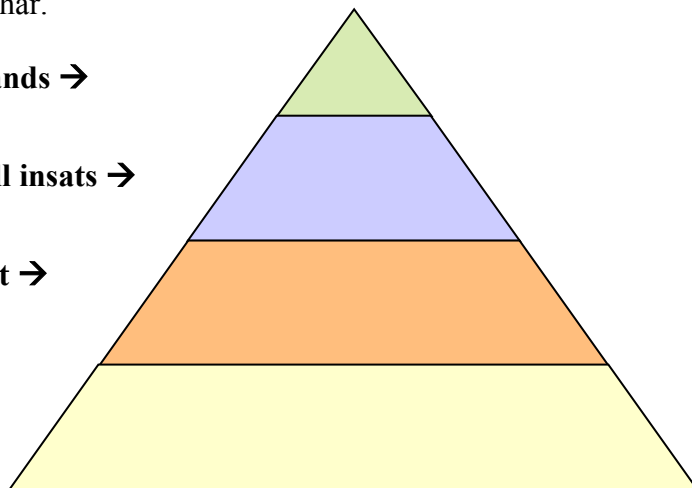
Försvarsmakten kommer att utvärdera anhörigstödet samt påbörja en utveckling av en sammanhållen planering för anhöriga/familjer utifrån nedanstående modell. Det innebär att Försvarsmakten ska ta ett helhetsgrepp på den situation ”militärfamiljen” har genom de särskilda krav på nationella och internationella insatser, övningar och kommenderingar anställningen har.

Längre tjänstgöring utomlands →

Tjänstgöring i internationell insats →

Kommendering inom landet →

Att vara militär familj →

3.2 Verksamhet riktad mot barn

Under 2010 har s.k. öppen förskola bedrivits på utvalda soldathem. En öppen förskola är en mötesplats för föräldrar som är hemma med barn, där barnen får leka med andra barn i en kreativ miljö och där föräldrar får träffa andra föräldrar. Detta kommer under 2011 att vidare analyseras och eventuellt utvecklas.

3.3 Mål på längre sikt

— Försvarsmakten ska vidmakthålla uppbyggd anhörigverksamhet

- Försvarsmakten ska vidareutveckla anhörigstödet vad gäller tekniska lösningar till kommunikationskanaler och webbplats
- Försvarsmakten ska utveckla stödet till barn och ungdomar
- Försvarsmakten ska fortsätta att söka externa samarbetspartners
- Försvarsmakten ska överföra mer lokalt ansvar i takt med IO14